

Pradžia > Mokymai, Teisminiai Tinklai Ir Agentūros > Ireland

Pirminis teisėjų ir prokurorų mokymas Europos Sąjungoje

Turinį pateikė

Airija

Airija

Teisėjai

Bendras aprašymas

Airijos teisinė sistema grindžiama rungimosi principu ir nėra inkvizicinė. Bendrų mokymų teisminių institucijų ir prokuratūros (generalinės prokuratūros), kurios yra viena nuo kitos nepriklausomos, darbuotojams nėra. Visi teisėjai dirba visą darbo laiką ir yra skiriami po kelerių metų praktikos.

Atitinkama mokymo įstaiga yra Teismų tarybos Teisėjų studijų komitetas, kuris rengia tik teisėjus, o ne prokurorus, advokatus ar teismų darbuotojus.

Teisėjų taryba buvo įsteigta 2019 m. ir nuo to laiko vykdomas oficialus teisėjų mokymo procesas. Nuo to laiko, kai buvo paskirtas teisėjų studijų direktorius, kiekvienam naujai paskirtam teisėjui yra siūlomi įvadiniai mokymai. Šie įvadiniai mokymai skirti visiems naujiems teisėjams, neatsižvelgiant į jų jurisdikciją. Reikalaujama, kad kiekvienas teisėjas laikytųsi pagrįstų, nors ir neprivalomų, pirmininko nurodymų.

Visi kursuose dalyvaujantys teisėjai yra susipažinę su bylinėjimosi procesu ir paprastai yra skiriami į konkretų teismą, kad jame būtų galima pasinaudoti to teisėjo specializacija arba kompetencijomis. Todėl pirminio mokymo tikslas – užtikrinti profesionalų požiūrį į etiką ir teisėjų elgesį ir sudaryti sąlygas rengti teismų valdymo mokymus asmenims, turintiems mažai patirties sprendimų priėmimo srityje arba jos apskritai neturintiems. Rengiami praktiniai seminarai etikos klausimais, teismo dinamikos ir valdymo praktiniai seminarai ir praktiniai seminarai procesinio teisingumo klausimais. Mentorai skiriami visiems naujiems teisėjams, o patiems mentoriams rengiami oficialūs veiksmingo mentoriavimo ir bendravimo įgūdžių mokymai, be kita ko, daugiausia dėmesio skiriant etiškam elgesiui.

Teisėjų mokymus rengia ir jiems vadovauja tik teisėjai. Teisėjų studijų direktoriui, kuris yra pareigas einantis Aukščiausiojo Teismo teisėjas, Teisėjų studijų komitetas, kurį sudaro teisėjai iš kiekvienos jurisdikcijos, padeda parengti metinę visų teisėjų mokymo programą. Kadangi mokymo programa įgyvendinama tik antrus metus, ji dar tik pradeda kurti, todėl kai kurios mokymo sritys dar nėra aptartos.

Stazuotojų skaičius visiškai priklauso nuo į pareigas atitinkamais metais skiriamų teisėjų skaičiaus. Airijoje teisėjų skaičius vienam gyventojui yra mažiausias Europoje, be to, šioje šalyje gyventojų skaičius nedidelis. Nėra neįprasta atskiram teisėjui apie mokymus pranešti likus savaitei iki jų. Šalyje yra mažiau nei 170 teisėjų ir naujai paskirtas teisėjas pareigas gali pradėti eiti tik po kelių mėnesių, todėl iš anksto numatyti įvadinio mokymo tvarkaraštį ar organizuoti mokymus grupėse yra sudėtinga.

Apsilankykite Teisėjų studijų komiteto [interneto svetainėje](#).

Galimybė dalyvauti pirminiame mokyme

Kad būtų paskirtas teisėju, asmuo privalo turėti būtąjį teisinės praktikos stažą ir būti praktiškai įrodęs savo kompetenciją ir sąžiningumą, kurių lygis atitinka reikalavimus į skiriamas pareigas ir yra su jais suderinamas.

Todėl Airijos teisminėms institucijoms sudėtinga taikyti informaciją apie priegą ir įdarbinimą. Veikia Teisėjų skyrimo patariamoji taryba – nepriklausoma įstatyminė institucija, sudaryta iš teisėjų ir teisinio išsilavinimo neturinčių narių, – kuri priima prašymus, atrenka tinkamos kvalifikacijos asmenis ir perduoda informaciją apie juos vyriausybei, kad ši juos paskirtų pagal Konstituciją. Kandidatą į teisėjo pareigas galima skirti nepateikus prašymo Teisėjų skyrimo patariamajai tarybai, tačiau tai daroma labai retai.

Kad asmuo būtų paskirtas į Aukščiausiąjį Teismą, Apeliacinį teismą arba Aukštąjį teismą, jis privalo turėti bent 12 metų teisinės praktikos stažą. Kad asmuo būtų paskirtas į apygardos teismą arba apylinkės teismą, jis privalo turėti bent 10 metų teisinės praktikos stažą. Paskirti asmenys iš tikrųjų turi daug ilgesnį praktikos stažą nei minimalus reikalavimas. Visi tarybos rekomenduoti asmenys, versdamiesi teisine praktika, turi būti praktiškai įrodę savo kompetenciją ir sąžiningumą, kurių lygis atitinka reikalavimus į skiriamas pareigas ir yra su jais suderinamas, taip pat toks asmuo turi būti tinkamo charakterio ir temperamento. Tarybos metines ataskaitas galima rasti [čia](#).

Apsilankykite Teisėjų skyrimo patariamosios tarybos [interneto svetainėje](#).

Pirminio mokymo forma ir turinys

Naujiems teisėjams skirtuose teisėjų mokymuose, kurie vyksta antrus metus, pirmenybė teikiama etikai, mentorystei, įvadiniams mokymams ir pažeidžiamiesiems liudytojams teisme. Per praėjusį mėnesį visi mokymai vyko internete, tačiau iki tol buvo įmanoma organizuoti įvadinius mokymus mažose grupėse. Mentorystės ir etikos mokymai daugiausia vyko internetu.

Etika – stažuotojams nurodoma remtis Airijos Konstitucija ir Europos žmogaus teisių konvencija, tačiau diskusija etikos klausimais yra susijusi su Bangaloro principais. Buvo sukurta skaidrių pateiktis, iš pradžių parengta pagal Anglijos ir Velso teismų kolegijos sukurta pateiktis, tačiau dabar joje pateikiama daug daugiau nacionalinės medžiagos ir nuorodų. Grupės, kurių kiekvieną sudaro ne daugiau kaip 6 teisėjai, susitinka ir aptaria skaidres, kuriose paeiliui aptariami principai, nagrinėdamos įvairius praktinius etikos klausimų pavyzdžius. Paskui kartu su skaidrėmis išdalijamos kelios bylos, siekiant priminti dalyviams kursų turinį. Mokymosi tikslai – užtikrinti, kad teisėjai būtų susipažinę su principais, kuriais grindžiamas teisėjų elgesys, ir gebėtų taikyti šiuos principus sprenddami įvairias etines dilemas, kylančias jiems dirbant teisme.

Mentorystė – visiems pirmosios instancijos teisėjams pirmaisiais jų darbo metais skiriamas mentorius. Teisėjų kolegijų dinamika yra kitokia ir paprastai paskirtas asmuo jau yra ėjęs pirmosios instancijos teisėjo pareigas. Mokymą vykdo patyręs mentorius, t. y. buvęs advokatas, laimėjęs konkursą šioms pareigoms eiti po konkurencingos viešųjų pirkimų procedūros, kurioje dalyvavo trys subjektai, teikę paraišką dėl teisėjų mentorių mokymo sutarties.

Teismo įvadas – kiekvienas naujas teisėjas dalyvauja etikos kurse prioriteto tvarka, taip pat jam sudaroma galimybė pusę dienos praleisti teisme su kolegomis kartu paaiškinant ir aptariant procesinį teisingumą ir teismo dinamiką. Be to, naujas teisėjas turi galimybę posėdžiauti ir išklausti įvairius priimtus prašymus bei aptarti juos su kolegomis prieš savo pirmąjį posėdį.

Pažeidžiami liudytojai – Nyderlandų teisėjų mokymo mokykla (SSR) padėjo sukurti programą, kad Airijoje būtų geriau įgyvendinama Nusikaltimų aukų direktyva; pagal šią programą rengiamas visos dienos patirtinis mokymas, kuris užbaigiamas vaidmenų žaidimu, aktoriui atliekant aukos vaidmenį. Pirminio mokymo trukmė buvo 2 dienos, nes mokymuose dalyvavę teisėjai taip pat mokėsi, kaip suteikti mokymą savo bendradarbiams. Mokymosi tikslas visų pirma buvo išvengti nereikalingo aukų pakartotinio traumavimo teismo posėdžiuose. Metodikoje numatytas atitinkamų nevyriausybinių organizacijų pranešėjų dalyvavimas (pateikiant aukų išvalgas, susijusias su teismo procesu), pratybos ir informacija, kad būtų galima praplėsti ir sustiprinti teisėjų supratimą apie traumą, atitinkamų Airijos ir ES teisės aktų, susijusių su aukomis, peržiūra ir vaidmenų metodas, kuriuo siekiama informaciją panaudoti praktiškai. Per paskutinius dvejus tokius kursus dėstytojais dirbo Airijos teisėjai, kuriuos apmokė kolegos iš Nyderlandų ir į kuriuos galima kreiptis priežiūros ir peržiūros klausimais.

Daugumą pirmųjų savo paskyrimo metų direktorė praleido teisininkų mokymo kursuose, iš pradžių daugiausia dėmesio skirdama mokymo principams, įvadiniam mokymui ir etikai. Šiuo atžvilgiu direktorė 2020–2021 m. lankė bent 15 ETMT kursų ir paskaitų, trejus kursus, kuriuos surengė Anglijos ir Velso teisėjų kolegija, taip pat įvairius seminarus Škotijoje ir Šiaurės Airijoje.

Kadangi visi nauji teisėjai turi teisininko kvalifikaciją ir jau daugelį metų verčiasi teisės praktika, teisės anglų kalbos mokymas nėra būtinas. Po paskyrimo teisėjams, norintiems pagerinti savo kalbos įgūdžius, buvo surengti specialūs kursai pirmąja oficialiąja airių kalba, siekiant padėti jiems pirmininkauti airių kalba nagrinėjamos byloms.

Be to, teisėjai gali naudotis įvairiomis studijų knygomis ir vadovais, kuriuos parengė Teismų tarnybos įdarbinti teismo tyrėjai.

2022 m. Teismų studijų komiteto rengiamuose mokymuose daugiau dėmesio bus skiriama ES teisės ir materialinės teisės projektams, skirtiems naujiems teisėjams.

Pirminio mokymo užbaigimas ir kvalifikacijos suteikimo procesas

Paskutinis klausimas dėl egzamino ar tolesnės įdarbinimo procedūros baigus mokymus Airijoje netaikomas. Paskirti teisėjai negali būti pašalinti, išskyrus apkaltos dėl nurodyto netinkamo elgesio ar neveiksnumo procesą, dėl kurio kiekviename iš dviejų Irachto (Airijos parlamento) rūmų turėtų būti priimtas nutarimas.

Prokurorai

Šis turinys nepateiktas.

■ Paskutinis naujinimas: 04/06/2026

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.